

Mokyklų vertinimo kaita

prof. dr. **Daiva Jakavonytė-Staškuvienė**, Vytauto Didžiojo universitetas,
Europos Komisijos Europos mokyklų inspektore

doc. dr. **Linas Jašinauskas**, Vytauto Didžiojo universitetas

2025-12-09

Vilnius

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŠVIETIMO
AKADEMIJA

Klausimai, į kuriuos būtina atsakyti: (1)

- Ar iš viso turėtų būti vykdomas mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas?
- Jeigu iš viso atsisakome mokyklos veiklos kokybės išorinio vertinimo, tuomet **iš kokių objektyvių duomenų vykdome stebėseną**, sprendžiame apie ugdymo kokybę ir pan.?
- Jeigu mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas vykdomas, tai koks – centralizuotas, decentralizuotas ar mišrus.

Klausimai, į kuriuos būtina atsakyti: (2)

- Ar šis vertinimas apima **visas** ugdymo įstaigas šalyje (**valstybines ir privačias**)? Jeigu – taip, koks yra vertinimo ciklas, per kiek metų įvertinamos visos mokyklos, kada ir kokiais atvejais konkrečiai mokykla vertinama pakartotinai.
- Koks vertinimo turinys? Jeigu atsisakoma mokytojo veiklos stebėsenos išorinio vertinimo metu, būtinai turėtų būti apgalvojama, į kurį ugdymo turinio segmentą šis aspektas „nugula“.

Jeigu mokytojų veikla nestebima ir neanalizuojama vertinimo metu, mokykla jau turėtų vertintojams pateikti objektyvius duomenis apie mokytojų veiklą klasėje. **Yra metodikų, kur pamokų stebėseną tiesiogiai susieta su mokytojų kvalifikacija**, o kvalifikacijos kategorijos atitiktis iš naujo vertinama kas 5-erius metus.

Alternatyvus galimas vertinimo turinys, jeigu atsisakoma pamokų stebėsenos (1)

- Jeigu mokytojų veikla tiesiogiai nestebima, vertintojai stebi ir analizuoja **ugdymo proceso, mokinių pasiekimų ir ugdymo pagalbos sistemos rodiklius** (dažniausiai šie rodikliai dominuoja) iš kitų požymių, t. y. **susitikimų su mokiniais, mokytojais, tėvais, administracija ir socialiniais partneriais**; t. p. analizuoja visą viešą informaciją apie mokyklos veiklą bei pačios mokyklos įsivertinimo duomenis.

Alternatyvus galimas vertinimo turinys, jeigu atsisakoma pamokų stebėsenos (2)

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŠVIETIMO
AKADEMIJA

- **Vertinami ne pavieniai mokytojai ir jų veikla, bet visos mokyklos veiklos kokybė.** Vertinimo informacijos surinkimas ir instrumentai visais lygiais taikomi tie patys (tokius pačius dokumentus pildo mokykla, t. p. kaip išvadą pagal tokius pačius punktus teikia vertintojai). **Jeigu kažkoks aspektas pagal mokyklos ir vertintojų įvertį nesutampa, analizuojamos priežastys, kodėl taip yra.** Siekis išryškinti stiprybes ir parodyti ne daug kaip 2 tobulėjimo kryptis. **Dokumentų apimtys yra nedidelės, ataskaita iki 10 puslapių. Vertinimo formos 1-2 lapai.**

Alternatyvus galimas vertinimo turinys, jeigu atsisakoma pamokų stebėsenos (3)

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŠVIETIMO
AKADEMIJA

- **Mokyklų vertinimo veikla vykdoma sistemingai**, planas sudaromas 7 metams. **Konkreči įstaiga vertinama kas 5-erius metus**. 2-ame vertinimo etape (po 5-erių metų) analizuojama, kaip pavyko įgyvendinti aspektus, kurie buvo numatyti kaip tobulintini. **Yra numatytos ir sankcijos, kas vyksta, jeigu rodikliai ne pagerėja, o pablogėja**. Pavyzdžiui, keičiama administracija, keičiama dalis mokytojų kolektyvo ir pan.

Ačiū!

daiva.jakavonyte-staskuviene@vdu.lt
linas.jasinauskas@vdu.lt